

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2020/21:26

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 12 februari

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon, ärade kollegor och närvarande tjänstepersoner! Det är trevligt att vi samlas så här i det gnistrande, härliga vintervädret för ännu ett EU-nämndssammanträde.

Fråga om medgivande till deltagande på distans och närvaro också för tjänstepersoner. Kan vi medge detta? Svaret är ja.

Innan vi går in på ekonomiska och finansiella frågor med finansminister Magdalena Andersson vill jag påminna alla närvarande ledamöter om kompletterande mervärde, det vill säga att det som sagts i utskottet inte nödvändigtvis behöver upprepas på dagens EU-nämndssammanträde.

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor
Finansminister Magdalena Andersson (deltar via Skype)
Återrapport från videomöte den 19 januari 2021
Information och samråd inför videomöte den 16 februari 2021

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Välkommen, finansministern, till EU-nämndssammanträdet den 12 februari!

Vi börjar med återrapporten från videomötet den 19 januari. Önskar finansministern kommentera detta?

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ja, gärna. Vi hade en längre diskussion om faciliteten för återhämtning och resiliens. Några medlemsstater hade ombetts att göra lite mer detaljerade redovisningar av sina återhämtningsplaner, och sedan fick också vi andra diskutera. Jag betonade några för Sverige viktiga ingångsvärden, det som är viktigt för oss, och gav en uppdatering av det pågående arbetet hos oss. Vi fick också en lägesuppdatering om själva beslutsprocessen.

Som ni känner till samrådde regeringen med EU-nämnden i går om att godkänna att rådet slutgiltigt antar den här förordningen genom ett skriftligt förfarande. Jag kan informera om att detta skriftliga förfarande avslutades i går och att samtliga medlemsstater röstade ja. Faciliteten kan alltså nu träda i kraft.

På mötet underströk ordföranden vikten av att alla medlemsstater också ratificerar beslutet om egna medel eftersom det är en förutsättning för finansieringen som är kopplad till återhämtningsplanen. För Sveriges del lade regeringen fram en proposition till riksdagen den 4 februari.

Vi fick också en presentation av kommissionens nya strategi för att hantera nödlidande lån i det europeiska banksystemet. På det följde en första diskussion om den strategin.

Ett flertal medlemsstater gick in och välkomnade strategierna på ett övergripande plan. Några delar lyftes fram särskilt, bland annat kommissionens principer för etablering av nationella tillgångsförvaltningsföretag. Där manade en del medlemsstater till försiktighet med offentliga medel. Det var också ett antal medlemsstater som välkomnade kommissionens förslag att fortsätta utveckla en andrahandsmarknad för nödlidande lån. Där lyftes konsumentskyddet fram som en särskilt viktig aspekt i det fortsatta arbetet.

Jag kan också nämna att vi ställde oss bakom rådsslutsatserna om rapporten om förvarningsmekanismen för 2021, som sedan godkändes formellt i ett skriftligt förfarande.

Kvällen innan hade vi ett eurogruppsmöte i inkluderande format. Till det hade Larry Summers bjudits in. Han är ju professor i nationalekonomi vid Harvard och har tidigare varit finansminister i USA. Vi hade en diskussion om utsikterna för transatlantiskt samarbete på det monetära och finansiella området.

Nästa vecka kommer det dock inte att vara något eurogruppsmöte i inkluderande format.

Anf. 4 JAN ERICSON (M):

Jag tackar så mycket för återrapporten. Jag har bara en liten fundering.

Finansministern nämner alla beslut och sådant som antas kring återhämtningsfonden, och i går hade vi A-punkten om implementeringsförordningen. Vi ser också att man begär in kompletterande information om varje lands återhämtningsplanering och så vidare.

Jag tycker att det är lite konstigt att det här kommer i lite fel ordning. I går fick vi proposition 87, som handlar om riksdagens beslut i den här frågan, och nu ska alltså samtliga EU-länder fatta beslut i sina parlament och godkänna hela det här upplägget. Men långt innan detta görs arbetar alltså EU med den här frågan och fattar ett antal beslut i ärendet.

Jag tycker med all respekt att det är lite respektlöst mot de nationella parlamenten att man inte tar saker i rätt ordning. Jag skulle gärna vilja ha en kommentar från finansministern om hur hon ser på detta.

Jag undrar också om finansministern hör några signaler om att något land eventuellt skulle sätta sig på tvären i den här frågan och att det kan äventyra hela upplägget. Det kommer som sagt i lite konstig ordning.

Anf. 5 HAMPUS HAGMAN (KD):

Tack för återrapporten!

Till att börja med kan jag bara instämma i Jan Ericsons och Moderaternas frågeställning. Jag tycker att den är oerhört viktig.

Jag vill också fråga finansministern om hon efter föredragningarna från kollegor känner sig trygg med att de andra länderna kommer att genomföra återhämtningsplaner som ligger i linje med det som vi tycker är viktigt – att det främjar sunda offentliga finanser, jämställdhet och så vidare. Kommer man att nå de målen, eller hur bedömer finansministern de återhämtningsplaner som har redovisats i rådet?

Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

I presentationerna som gjordes lät det såklart som att man lever upp till målen och utgångspunkterna för planerna. The devil is in the details, så hur det blir i det praktiska lagstiftningsarbetet i enskilda länder återstår att se. Men det är klart att när man presenterar något för sina kollegor låter det som att man lever upp till de gemensamma mål som vi har satt upp.

Svaret är alltså ja, i presentationerna. Hur det blir när det ska bli lagstiftning som sedan också ska implementeras i olika länder vill jag inte uttala mig om än.

Den andra frågan måste jag skicka vidare till tjänstemännen, för jag är osäker på i vilken utsträckning EU-kommissionen har fattat några beslut. Jag vet att det pågår diskussioner mellan länder och EU om utformningen av de här planerna. Även vi har sådana diskussioner med kommissionen. Däremot är jag osäker på om det har fattats några beslut av kommissionen ännu.

Att man har en parallell process, att vi liksom jobbar med de här planerna innan beslut är fattade kan jag i och för sig se en poäng med, givet hur bråttom det är – kanske inte i Sverige men i andra länder. Men frågan är om det har fattats några beslut. Jag skickar frågan vidare till den av tjänstemännen som är mest lämpad att svara på det.

Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):
Om ingen kan svara kan vi ta med oss frågan och komma med ett skriftligt svar.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:
Är det okej för Jan Ericson?

Anf. 9 JAN ERICSON (M):
Ja då, det är helt okej. Jag är mest nyfiken på tågordningen, men vi kan ta det senare. Det är okej.

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):
Men Jan Ericson har en poäng, såklart.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:
Det tycker jag med. Bra, då sammanfattar ni svaret skriftligt och skickar vidare.
Tack för återrapporten!
Vi går in på dagordningspunkt 1, Övriga frågor och underpunkt a, Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster. Det är information från ordförandeskapet.

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):
Jag har inget att säga. Det är den här punkten som är uppe jämt.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:
Då sammanfattar vi med att vi har noterat informationen.
Vi går in på dagordningspunkt 2, EU:s ekonomiska återhämtning och underpunkt a, Det ekonomiska läget. Det är ett diskussionsärende.

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):
Det kommer att inledas med att kommissionen presenterar sin nya vinterprognos, som publicerades i går. Även Europeiska centralbanken kommer att ge sin syn på den ekonomiska utvecklingen. Sedan kommer vi att diskutera det ekonomiska läget.

Kommissionen bedömer att utsikterna för Europa på kort sikt ser svagare ut än vad man förväntade sig i höstas. Det är inte så konstigt, givet hur hårt den andra vågen har slagit. Bnp-tillväxten var negativ i slutet av förra året och beräknas bli negativ även under första kvartalet i år. Samtidigt är framtagandet av vacciner något som såklart stärker framtidsutsikterna, så bnp-tillväxten väntas bli positiv under det andra kvartalet i år och ta rejäl fart under det tredje.

Kommissionen bedömer att bnp-tillväxten i euroområdet uppgår till 3,8 procent för både 2021 och 2022, men återhämtningstakten väntas variera rejält mellan medlemsländerna. Kommissionen understryker också, precis som jag brukar, att prognoserna är mer osäkra än vanligt. Det handlar framför allt om hur pandemin utvecklas och också om hur framgångsrika och snabba vi kan vara när det gäller vaccinationen.

Kommissionen bedömer att svensk ekonomi utvecklas svagt i närtid för att sedan växa starkt från och med tredje kvartalet i år. Den privata

konsumtionen väntas växa starkt på grund av en motståndskraftig arbetsmarknad och ett högt sparande. Många hushåll har ju konsumerat mindre än vanligt under förra året.

Exporten väntas öka till följd av återhämtning i omvärlden, och Sveriges bnp bedöms växa med 2,7 procent under 2021 och 4,0 procent under 2022. Kommissionen har reviderat ned prognosen för 2021 något, men å andra sidan har man reviderat upp prognosen för 2022 rejält. I stora drag ligger detta i linje med regeringens prognos från december.

Regeringen välkomnar diskussionen om det ekonomiska läget och kommissionens prognosrapport. Rapporten pekar ju på vikten av att aktivt stötta ekonomierna i det läge som vi befinner oss i och att vi heller inte ska dra tillbaka stödet för tidigt. Rapporten visar också på vikten av att ha långsiktigt hållbara offentliga finanser eftersom det skapar utrymme för satsningar i framtida kriser.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går då in på dagordningspunkt 2 b, Genomförande av faciliteten för återhämtning och resiliens. Det är också en diskussionspunkt.

Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här fortsätter alltså diskussionen från förra mötet. Det handlar om hur man ska utforma de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna, som ju ska lämnas till kommissionen. Vi tycker att det är viktigt att insatserna från den faciliteten bidrar till långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt och till den gröna digitala omställningen och främjar nödvändiga reformer och offentliga investeringar.

Det är viktigt att faciliteten främjar sunda offentliga finanser, jämställdhet och nationellt ägarskap, och den bör vara i linje med Parisavtalet. Det är viktigt att de nationella budgetprocesserna fortsätter att respekteras. Detta är ju saker som ni har hört mig säga tidigare här i nämnden.

Anf. 17 JAN ERICSON (M):

Jag har inga synpunkter på ståndpunkten. Den ser helt okej ut. Men jag har två frågor. Den första är om finansministern ser någon risk för att Sverige inte kommer att kunna uppfylla de krav som finns och därmed inte kan få de pengar som finns i det så kallade svenska kuvertet. Känner sig finansministern trygg med att vi åtminstone kommer att kunna få tillbaka vår del av pengarna här?

Den andra frågan rör processen. Den 30 april ska planerna vara inne. Då är frågan. Hur kommer detta att hanteras i Sveriges riksdag? Jag förutsätter att ärendet och planen kommer tillbaka till finansutskottet på något sätt. Är det tanken, eller kommer det att gå på något annat sätt? Det är jag lite nyfiken på.

Anf. 18 DANIEL RIAZAT (V):

Jag skulle vilja fråga om vi kunde få en liten fördjupning om vilka åtgärder som regeringen planerar att söka medel för som ska bidra till att vi uppnår klimatmålen.

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Kommer vi att få pengarna? Det går det inte att svara på än. Först måste vi veta vad det är för krav, sedan ska vi söka pengar och ha en dialog med kommissionen. Men hela faciliteten är ju uppsatt för att länderna ska kunna få sina pengar, så att man kan stödja återhämtningen i Europa. Det är klart att det är en ömsesidig önskan från länderna och kommissionen att de här pengarna ska komma ut, men man ska ju inte ta ut något i förskott.

Hur den fortsatta processen gentemot riksdagen ser ut när det gäller planen får jag be någon av tjänstepersonerna att svara på. Det har jag inte i huvudet.

Vilka åtgärder söker vi för? Det är en diskussion som vi nu tittar på. När vi lade fram budgetpropositionen för 2021 var vi väl medvetna om att den här faciliteten var på gång. Vår bedömning är alltså att många av de åtgärder som vi hade med i budgeten för 2021 kommer att kunna vara en del av planen. De ligger väl i linje med den. Vi gör ju stora satsningar på digitalisering och på grön återstart av ekonomin.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Statssekreterare Mats Elger anmälde att han ville svara på frågan om processen, men det blev problem med rundgång. Eftersom tekniken inte fungerar föreslår jag att ni kompletterar det skriftliga svaret med detta.

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag tror att jag har hittat svaret här. Det är rådet som beslutar om planerna. Det står att regeringen kommer att samråda med EU-nämnden enligt sedvanliga rutiner inför att rådet ska fatta beslut om att godkänna respektive medlemsstats plan.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Det var ett svar.

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 2 c, SURE. Det är en informationspunkt.

Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kommer fokus att vara på information om den obligationsupplåning som kommissionen har gjort för att möjliggöra den här utlåningen. Storleken på instrumentet är 100 miljarder euro. Det garanteras genom EU-budgeten och garantier från medlemsländerna om totalt 25 miljarder.

Hittills har rådet antagit genomförandebeslut med 18 medlemsstater och ett belopp på drygt 90 miljarder euro. För att finansiera lånen har kommissionen emitterat obligationer på knappt 54 miljarder euro i fyra omgångar. Löptiderna på dessa är mellan 5 och 30 år. Dessa medel har nu

betalats ut till 15 av de 18 medlemsstater som har ansökt om lån. Majoriteten av resterande belopp väntas finansieras via obligationer under det innevarande halvåret och sedan fördelas mellan de 18 medlemsstaterna.

2020/21:26
12 februari

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar detta och tackar för informationen.

Då har vi dagordningspunkt 2 d, Finansiering av NGEU, Next Generation EU. Det är också en informationspunkt.

Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Inom ramen för det här instrumentet ska kommissionen låna upp till 750 miljarder euro på kapitalmarknaden under de kommande fem åren. Här är syftet att stödja återhämtning efter krisen, och det handlar både om bidrag och om vidareutlåning till medlemsstaterna. Tanken är att lånen ska vara helt återbetalda år 2058.

Upplåning ska möjliggöras genom en höjning av taket för EU:s egna medel. Den kan påbörjas när medlemsstaterna har ratificerat beslutet om egna medel senare i vår. När upplåningen väl är igång kommer kommissionen att bli en betydande aktör på obligationsmarknaden.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar detta och tackar för informationen.

Då går vi in på punkt 3, Rekommendation om beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen för genomförandet av budgeten för 2019. På videomötet är detta ett informationsärende, men dagordningspunkten behandlas som en beslutspunkt i nämnden.

Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Detta är en fråga som kommer upp varje år. Beslutet baseras ju på revisionsrättens årsrapport om genomförandet av EU:s budget. I sin rapport godkänner revisionsrätten EU:s räkenskaper. Revisionen menar att de ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning. Samtidigt konstaterar dock revisionsrätten att betalningarna innehåller för många fel och ger ett sämre betyg än de senaste två åren.

För 2019 uppskattar revisorerna att den övergripande felprocenten i de kostnader man har granskat är 2,7 procent. Det ska jämföras med 2018, då felprocenten låg på 2,6 procent.

Om man ser det över tid finns en tydlig trend, nämligen att felnivån har minskat från 4,8 procent år 2012 till 2,7 procent år 2019. Det är väldigt positivt att andelen fel har sjunkit, men det överstiger samtidigt den gräns som är satt för väsentliga fel, nämligen 2 procent.

Regeringen fäster stor vikt vid att medel som hanteras av kommissionen och övriga EU-institutioner och också medlemsstaterna förvaltas på ett korrekt och effektivt sätt. Men eftersom revisionsrättens rapporter visar att förvaltningen har förbättrats över tid och dessutom en ny kommission har tillträtt föreslår regeringen att Sverige avstår från att rösta gällande rekommendationen till Europaparlamentet om ansvarsfrihet.

Trots att regeringen i år avser att lägga ned rösten menar vi att det är allvarligt att kommissionen inte har fått en revisionsförklaring utan kritik

för alla delar i budgeten. Vi menar att det är viktigt att kommissionen vidtar ytterligare åtgärder för att minska felen. Vi menar att bilagan med rådets rekommendationer inte fullt ut återspeglar revisionsrättens rapport, och regeringen föreslår därför att Sverige tillsammans med Nederländerna lämnar ett skriftligt uttalande som bifogas till rekommendationerna.

Vårt förslag är alltså en nedlagd röst med ett skriftligt uttalande.

Anf. 28 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen! Sverigedemokraterna har ju tidigare i finansutskottet anmält en avvikande mening rörande beviljandet av ansvarsfrihet. Jag kommer att upprepa samma sak här i EU-nämnden.

Sverigedemokraterna vill anmäla en avvikande ståndpunkt. Svenska skattebetalare bidrar med stora belopp till EU, och det minsta vi har rätt att förvänta oss är att felmarginalen ligger inom det som anses vara en acceptabel marginal.

Förra året motiverade regeringen sin nedläggning av rösten med att det går åt rätt håll. Vi delar inte den analysen, utan vi ser att trenden återigen går åt fel håll. Ett nej till ansvarsfrihet sänder en viktig signal i tider där EU förutom MFF har tillskansat sig en absurt stor återhämtningsfond.

Anf. 29 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Jag fick egentligen svar på min fråga, som gällde just hur man skulle förstå detta med budgetrestriktiva medlemsstater – om det är den så kallade frugala fyran eller om det är några andra. Men jag förstod det som att det är Sverige och Nederländerna som ska lämna en gemensam kommentar. Då har jag fått svar på frågan.

I övrigt tycker jag att ståndpunkten är välavvägd, och den är också förankrad i finansutskottet. Det är bra.

Anf. 30 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Låt mig bara ge full information: Österrike och Danmark kommer att rösta för ansvarsfrihet. Vi avser att lägga ned vår röst. Holländarna kommer att rösta nej.

De senaste åren har holländarna röstat nej och vi lagt ned vår röst, och då har vi också lämnat en gemensam not.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Tack för det förtydligandet, finansministern! Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna.

Nästa punkt är dagordningspunkt 4, Slutsatser om budgetriktlinjerna för 2022. Dagordningspunkten är rubricerad som en information på videomötet men behandlas som en beslutspunkt i nämnden.

Anf. 32 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Budgetriktlinjerna tas fram årligen och ger vägledning från rådet till kommissionen i deras arbete med att ta fram ett årsbudgetförslag. Förslaget för 2022 väntas presenteras i maj.

I riktlinjerna påpekar rådet att den fleråriga budgettramen ska respekteras och att budgetprinciperna ska följas. Rådet understryker behovet av en ansvarsfull budgetering och att det finns tillräckliga marginaler i årsbudgeten.

Från regeringens sida menar vi att årets budgetriktlinjer återspeglar regeringens ståndpunkt om en effektiv och restriktiv budgetpolitik inom EU. Vi kan ställa oss bakom slutsatserna på mötet och ett godkännande genom ett skriftligt förfarande i rådet.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 5, Internationella frågor, underpunkt a, EU-initiativ för global återhämtning. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här ska vi diskutera åtgärder för att stödja låginkomstländer som har drabbats hårt av pandemin och dess ekonomiska konsekvenser.

I maj 2020 uppmanade kommissionens ordförande till ett initiativ för att stödja låginkomstländernas ekonomiska återhämtning men också att uppfylla de globala hållbarhetsmålen och målsättningarna i Parisavtalet. Det här är frågor som kommer att vara aktuella framför allt under IMF:s vårmöte i april.

På det multilaterala planet lyfter kommissionen framför allt fram två åtgärder. För det första är det G20 och Parisklubbens initiativ till skulduppskov och det gemensamma ramverket för omförhandling av skulder. För det andra lyfts också en ny tilldelning fram av IMF:s särskilda dragningsrätter, SDR, till IMF:s medlemsländer. Syftet med en sådan tilldelning är att förse medlemsländer med likviditetsstöd under en kris, och en sådan gjordes senast i samband med den globala finanskrisen. Diskussionen om att använda en ny tilldelning av SDR som ett stöd till låginkomstländer pågår just nu inom IMF.

Det lyfts också upp åtgärder på landnivå. Här nämns bland annat vikten av att föra en dialog om hur de globala hållbarhetsmålen och Parisavtalets målsättningar kan nås och att EU bör använda de finansiella instrument man har för att stötta länderna till en hållbar återhämtning.

Regeringen stöder multilaterala initiativ och vill att ramverket för skuldombförhandling ska genomföras skyndsamt. I det arbetet är det viktigt att offentliga kreditorer utanför Parisklubben men även privata kreditorer deltar. Det är också viktigt att alla parter är öppna och transparenta med sin utlåning och skuld. Det är positivt om EU-länderna kan visa en enad front när det gäller de här aspekterna i både G20 och Parisklubben.

Regeringen stöder även att både IMF och Världsbanken vidtar åtgärder och stöttar medlemsländer med lån och likviditet. Här är en SDR-tilldelning från IMF en sådan möjlig åtgärd.

Regeringen välkomnar också att EU-länderna samarbetar kring stöd till låginkomstländer. Det är positivt om EU kan använda gemensamma medel, självklart inom satta budgetramar, för att stödja låginkomstländers ekonomiska återhämtning men också bidra till de globala hållbarhetsmålen, så att vi når målen i Parisavtalet.

När det gäller åtgärder för att stärka återhämtningen är ytterligare en aspekt viktig att betona, och det är att se till att vaccin distribueras till alla länder i världen. Det är såklart centralt för att rädda människors liv och hälsa, för även om vi i Europa är vaccinerade är det ju stor risk, om viruset fortsätter att spridas i andra delar av världen, att det uppstår mutationer som är motståndskraftiga mot vaccinet. Därutöver är en global vaccinering väldigt viktig för den globala ekonomiska återhämtningen.

Anf. 35 DANIEL RIAZAT (V):

Vänsterpartiet har tidigare anmält avvikande mening i denna fråga.

Det finns delar av det som finansministern sa som jag absolut kan ställa upp på. Däremot menar vi att de initiativ som har tagits inte är tillräckliga. Vi tycker att det är viktigt att EU tillsammans med andra går vidare med en skuldavskrivning för speciellt de högt skuldsatta länderna. Regeringen bör också peka på Parisklubbens odemokratiska konstruktion, som innebär att utvecklingsländerna inte kan delta i Parisklubben, och på vikten av att sätta press på privata långgivare att genomföra skuldavskrivningar.

Med detta sagt och med hänvisning till vår förra avvikande mening skulle jag vilja anmäla en avvikande mening också i dag.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Dagordningspunkt 5 b, Förberedelser inför G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer den 26–27 februari 2021 – EU:s mandat. Det är ett informationsärende.

Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Vid G20-mötet representeras EU som vanligt av ordförandeskapet och kommissionen. Gemensamma positioner förbereds i den ekonomiska och finansiella kommittén och godkänns sedan av Ekofinrådet. Men eftersom inget Ekofinrådsmöte är planerat mellan det förberedande mötet den 22 februari och G20-mötet den 26 februari kommer det formella godkännandet att ske genom ett skriftligt förfarande i rådet. Vi återkommer med ett skriftligt samråd inför beslutet.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar informationen.

Dagordningspunkt 6, Slutsatser om den reviderade EU-förteckningen över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 39 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här är tanken att vi ska behandla ändringar i rådets slutsatser från den 18 februari 2020 om EU-förteckningen, den så kallade svarta listan. Det formella beslutet fattas genom skriftligt förfarande eller som en A-punkt.

Sedan 2018 har uppförandekodgruppen utvärderat hur de övervakade jurisdiktionerna genomför sina åtaganden att åtgärda problem. Från och med 2020 uppdateras förteckningen två gånger per år. Den senaste revisionen gjordes i oktober 2020, och listan innehåller nu tolv jurisdiktioner.

Slutsatserna av förteckningen ska nu uppdateras för att återspegla den pågående övervakningen. Här pågår fortfarande tekniska diskussioner om utformningen av rådsslutsatserna. Det finns alltså inte något färdigt dokument att ta ställning till, även om vi huvudsakligen vet vad dokumentet förväntas innehålla.

Generellt sett tycker regeringen att det är viktigt att stärka internationella påtryckningar mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. Regeringen stöder därför arbetet med en gemensam EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner.

Baserat på hur de tekniska diskussionerna har fortlöpt är vår preliminära bedömning att regeringen kommer att kunna ställa sig bakom slutsatserna. Men vi behöver återkomma till EU-nämnden inför beslut i rådet när det finns ett slutgiltigt utkast till slutsatser.

Anf. 40 DANIEL RIAZAT (V):

Hur ställer sig regeringen till att tillämpa den här förteckningen över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner så att den också innefattar skatteparadis inom EU?

Anf. 41 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det handlar om att leva upp till ett antal åtaganden. Inom EU har vi andra funktioner för att kontrollera det, och det är via uppförandekodgruppen. Vi har en annan mekanism för de länder som är medlemmar i EU och denna mekanism för länder som inte är medlemmar i EU.

Anf. 42 DANIEL RIAZAT (V):

Tack så mycket för svaret, finansministern! Vi anser inte att de verktyg som finns i dag har varit tillräckliga, och det har det ju visat sig gång på gång. Från Vänsterpartiets sida anser vi att Sverige ska arbeta för att reformera EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner, så att den tillämpas även när det gäller länder som är skatteparadis i EU. Med hänvisning till detta vill jag anmäla en avvikande mening.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

På dagordningspunkt 7, Övriga frågor, är det bara en övrig fråga, Automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton med USA enligt avtal som ingåtts med anledning av FATCA. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det här är en fråga som har kommit upp på >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som vill uppmärksamma frågor som rör medlemsstaternas informationsutbyte om finansiella konton med USA. Detta görs för skatteändamål. Informationsutbytet sker i enlighet med ett avtal som har ingåtts med anledning av den amerikanska lagstiftningen och som kallas FATCA.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<kommer sannolikt att föreslå att medlemsstaterna tar kontakt med USA för att gemensamt kunna lösa några frågor.

Medlemsstaterna har ingått bilaterala avtal med USA. Men en av de frågor som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<är att avtalen föreskriver att USA inte fullt ut behöver skicka uppgifter till medlemsstaterna i EU i samma utsträckning som medlemsstaterna ska skicka uppgifter till USA. Det är den ena frågan.

Den andra frågan som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<är hur det här funkar för personer som bor i EU och som även är amerikanska medborgare, till exempel för att de föddes i USA. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<banker och andra finansiella institut på grund av FATCA inte alltid vill låta amerikanska medborgare öppna konton hos dem. De kan ju vara amerikanska medborgare plus till exempel svenska >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<medborgare.

Anledningen skulle vara att bankerna slipper en del av det administrativa arbetet och inte behöver riskera att amerikanska skattemyndigheter gör bedömningen att de inte följer avtalet med USA. Om ett finansiellt institut i EU inte följer avtalet kan det i förlängningen leda till att belopp hålls inne för betalningar från alla finansiella institut i USA till det här institutet i EU. Med anledning av detta vill en del personer säga upp sitt amerikanska medborgarskap, men det är ofta krångligt och dyrt.

Från regeringens sida tycker vi att det är rimligt att ta upp de här frågorna till diskussion. Vi kan även stödja att vi har gemensamma kontakter med USA angående de här frågorna.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då har vi nått vägs ände på dagens agenda. Jag vill passa på att önska finansministern en trevlig helg och konstaterar även tacksamt att den fina bakgrundsbilden ger hopp och ljus, medan vi sitter med neddragna gardiner här i Skandiasalen. Trevlig helg, finansministern, och lycka till med videomötet! Tack för i dag!

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi går nu in på nästa ämnesområde. Välkommen till dagens EU-nämndssammanträde, utbildningsministern! Vi börjar som traditionen påbjuder med en återrapport, denna från ett videomöte den 30 november 2020.

Anf. 47 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag har deltagit i ett extrainsatt rådsmöte som var en informell videokonferens den 22 januari. Mötet hölls för att förbereda det sociala toppmöte som ska äga rum i Porto i maj.

Nämnden har fått en skriftlig återrapport, och jag är naturligtvis beredd att berätta mer om nämnden så önskar.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Då ingen önskar någon ytterligare information noterar vi informationen och återrapporten. Tack för den, utrikesministern!

Vi går nu in på dagordningspunkt 1, Likvärdig tillgång till, inkludering i och framgång för alla inom utbildning, som är en riktlinjedebatt och diskussion.

Anf. 49 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det är den första av dagens samrådspunkter. Precis som ordföranden sa kommer vi ministrar att hålla en riktlinjedebatt om likvärdig tillgång till, inkludering i och framgång för alla inom utbildning.

Som nämnden är väl medveten om är likvärdighet, inkludering och framgång för alla inom utbildning inte bara en svensk prioritering utan också en av huvudprioriteringarna för det portugisiska ordförandeskapet på utbildningsområdet. Riktlinjedebatten kommer att följas upp vid majmötet med rådsslutsatser på samma tema. Debatten kommer att behandla tre frågeställningar. Jag vill notera att dessa frågeställningar inte var fullständigt klara när jag hade samråd med utbildningsutskottet.

Den första frågeställningen handlar om vilka som har varit de viktigaste framgångsfaktorerna för likvärdig tillgång till, inkludering i och framgång för alla inom utbildning på EU-nivå och nationell, regional och lokal nivå och vilka av dessa som även fortsättningsvis kommer att leda till förbättringar.

Den andra frågeställningen handlar om vilka som är de huvudsakliga åtgärder, metoder och politiska reformer som bör genomföras inom utbildningsområdet på EU-nivå och nationell, regional och lokal nivå för att kunna förbättra likvärdig tillgång till, inkludering i och framgång för alla inom utbildning och om hur tillgängliga resurser på EU-nivå och nationell nivå kan användas fullt ut.

Den tredje och sista frågeställningen handlar om hur EU-samarbetet bör bemöta kombinationen av långsiktiga utmaningar gällande likvärdig-

het, inkludering och framgång inom utbildningsområdet med de tillkommande effekterna av covid-19-pandemin, till exempel förväntade öknings av tidiga skolavhopp samt de lärandes mentala hälsa.

Den svenska ståndpunkt som jag nu ska läsa upp kommer att vara vägledande för mitt inlägg vid rådsmötet. Förslaget till svensk ståndpunkt är: Regeringen välkomnar temat för riktlinjedebatten, som ligger väl i linje med svenska prioriteringar. Alla ska ha samma tillgång till utbildning av hög kvalitet, oavsett bakgrund, kön och bostadsort. Det är av vikt att arbeta för ett jämlikt och jämställt utbildningssystem som utjämnar livschanser och bidrar till sammanhållning och gemenskap. Regeringen anser det värdefullt med ett fortsatt kunskapsutbyte mellan medlemsländerna på riktlinjedebattens tema, för att diskutera både erfarenheter från nationella insatser och möjliga åtgärder på EU-nivå. Regeringen anser att det är positivt att det nya Erasmus plus-programmet lägger särskild tonvikt vid likvärdighet och inkludering och att det ska främja deltagande från grupper med färre möjligheter.

Det var vad jag hade att säga på denna punkt.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 2 a, Övriga frågor. Dagordningspunkten är rubricerad som information på videomötet men behandlas som en beslutspunkt i nämnden. Rubriken är: Rådets resolution om etablerandet av ett europeiskt område för utbildning och ett nytt strategiskt ramverk för europeiskt samarbete inom utbildning (efter Utbildning 2020).

Anf. 51 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Den punkt som vi ska samråda om i dag handlar alltså om en rådsresolution om ett europeiskt område för utbildning och ett nytt strategiskt ramverk för europeiskt samarbete inom utbildning. Jag vill fästa nämndens uppmärksamhet vid att jämfört med de handlingar som har skickats ut finns det en minimal ändring i form av två fotnoter som har fått en något ändrad lydelse. Samråd har skett med EU-nämndens kansli om den saken.

Det formella rådsmötet kommer på grund av den rådande situationen att hållas i form av ett videomöte. Det betyder att beslut som skulle ha fattats vid mötet kommer att tas genom ett skriftligt förfarande. Därför är det bra att vi kan ha detta samråd i stället för det vanliga skriftliga samrådet.

Resolutionen syftar till att lägga fram rådets vision för det fortsatta arbetet med det europeiska området för utbildning och till att anta ett nytt strategiskt ramverk för det europeiska samarbetet inom utbildning. Som EU-nämnden väl känner till fanns det under perioden 2010–2020 ett strategiskt ramverk för EU-samarbetet inom utbildning, som kallades för Utbildning 2020. Genom den resolution som nu väntas beslutas om kommer vi utbildningsministrar att anta fortsättningen på detta ramverk, som alltså ska gälla till 2030.

Resolutionen bygger till stora delar vidare på kommissionens meddelande om etablerandet av ett europeiskt område för utbildning och

ett nytt strategiskt ramverk för samarbete inom utbildning fram till 2030. I resolutionen föreslås att samarbetet inom ramverket ska fokuseras på fem strategiska områden. Det första är att främja kvalitet, inkludering och framgång för alla i utbildning, det andra är livslångt lärande och mobilitet, det tredje är att främja kompetens och motivation i läraryrket, det fjärde är att stärka europeisk högre utbildning och det femte är att stödja grön och digital omställning inom utbildning.

Kopplat till ramverket föreslås även sju gemensamma mål och indikatorer för EU-samarbetet på utbildningsområdet. Även dessa mål bygger till största delen vidare på tidigare gemensamma mål, men med vissa mindre justeringar och ambitionshöjningar.

Regeringen tycker att det är angeläget att hitta synergier och möjligheter till samverkan mellan det europeiska utbildningsområdet, det europeiska forskningsområdet och det europeiska området för högre utbildning. Regeringen anser inte att det europeiska utbildningsområdet ska ersätta det europeiska området för högre utbildning utan menar att de kan fungera som ömsesidigt stärkande och kompletterande delar i en helhet.

Jag går nu över till förslaget till svensk ståndpunkt. Jag vill säga att regeringen välkomnar resolutionen, som stöder det fortsatta arbetet för att etablera ett europeiskt område för utbildning till 2025, och anser det positivt att den bygger vidare på kommissionens meddelande och det befintliga arbetet. Det är en prioriterad fråga för regeringen att medborgarna i EU ska kunna studera, arbeta, resa och utbyta idéer utan att hindras av administrativa eller byråkratiska svårigheter.

Regeringen anser vidare att det är viktigt med en sammanhållen syn på samarbetet inom utbildningsområdet, något som är särskilt viktigt i perspektivet livslångt lärande och möjligheter för alla att gå i och ur utbildning genom hela livet. Regeringen välkomnar att resolutionen pekar på den betydelse som utbildning har både för kompetensförsörjning och för social inkludering samt vikten av att arbetet genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Regeringen välkomnar de föreslagna målen och dess indikatorer, som till största delen innebär en fortsättning på målen i föregående ramverk, och anser det positivt att målen går att jämföra över tid.

Regeringen anser att det är angeläget att understryka att EU:s kompetens på utbildningsområdet enligt EUF-fördraget är begränsad till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna samt stödja och komplettera deras insatser, med respekt för medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation. Regeringens bedömning är att den föreslagna rådsresolutionen håller sig inom EU:s kompetens på utbildningsområdet.

Regeringen anser att Sverige bör kunna ställa sig bakom ett antagande av rådsresolutionen.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Tack, utbildningsministern, för redogörelsen!

Anf. 53 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Tack så mycket, utbildningsminister Anna Ekström, för föredragningen!

Det är mycket som är matnyttigt och bra här. Moderaterna vill dock anmäla avvikande ståndpunkt. Vi motsätter oss mål om hur många barn som ska ingå i förskoleverksamhet, och vi har gjort en ganska lång skriftlig anteckning om detta. Ska jag läsa upp den, eller räcker det att jag anmäler den så här?

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Det räcker att du anmäler den på detta sätt – det blir alldeles utmärkt.

Anf. 55 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Tack, utbildningsministern, för föredragningen!

Den ståndpunkt som Marie-Louise nämnde är en gemensam ståndpunkt från Moderaterna och Kristdemokraterna i utbildningsutskottet, så att detta förs till protokollet.

Anf. 56 ROBERT STENKVIST (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna har tidigare anmält avvikande mening då vi anser att den föreslagna rådsresolutionen inte håller sig inom EU:s kompetens på utbildningsområdet utan går alldeles för långt.

Jag kanske inte behöver läsa upp vår ganska långa avvikande mening, eller ska jag göra det?

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Nej, det är gott så. Vi vet att den har noterats tidigare också i utbildningsutskottet. Vi tackar för att du har gjort oss observanta på att ni har lämnat en ståndpunkt.

Önskar utbildningsministern kommentera?

Anf. 58 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag vill bara kort notera att det inte är något nytt med gemensamma mål på utbildningsområdet. De mål som nu föreslås bygger vidare på befintliga gemensamma mål som har funnits länge. När det gäller de mål som fanns i det förra ramverket, där också mål om föreskoledeltagande fanns med, vill jag notera att de antogs 2009, det vill säga under alliansregeringen. Då ansågs de okej.

Jag kan också notera att vi har gjort noggranna undersökningar och funnit att detta är väl inom ramen för EU:s kompetens. Det finns inget önskemål om att utöka EU:s kompetens på detta område.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med likalydande avvikande ståndpunkt från Moderaterna och Kristdemokraterna och oliklydande avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna.

Vi går över till dagordningspunkt 2 b, som gäller information. Är det något som utbildningsministern önskar kommentera?

Anf. 60 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag har inget övrigt utan vill önska nämnden en trevlig helg.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar informationen om dagordningspunkt 2 b.

Vi önskar utbildningsministern en trevlig helg tillbaka. Lycka till med kommande möte, och tack för i dag!

2020/21:26

12 februari

Innehållsförteckning

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 4 JAN ERICSON (M)	3
Anf. 5 HAMPUS HAGMAN (KD).....	3
Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 9 JAN ERICSON (M)	4
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	5
Anf. 17 JAN ERICSON (M)	5
Anf. 18 DANIEL RIAZAT (V).....	6
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 28 CHARLOTTE QUENSEL (SD)	8
Anf. 29 HAMPUS HAGMAN (KD).....	8
Anf. 30 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 32 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	9

Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 35 DANIEL RIAZAT (V)	10
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	10
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 39 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11
Anf. 40 DANIEL RIAZAT (V)	11
Anf. 41 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11
Anf. 42 DANIEL RIAZAT (V)	11
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	12

2020/21:26
12 februari

§ 3 Utbildning, ungdom, kultur och idrott

.....	13
Anf. 46 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 47 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	13
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 49 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	13
Anf. 50 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 51 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	14
Anf. 52 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	15
Anf. 54 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 55 HAMPUS HAGMAN (KD)	16
Anf. 56 ROBERT STENKVIST (SD)	16
Anf. 57 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 58 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	16
Anf. 59 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 60 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	16
Anf. 61 ORDFÖRANDEN	17